

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО»</p> <p style="text-align: center;">Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>ІЗ Туризм та рекреація</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 1-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Бізнесу та сфери обслуговування</u></p> <p>Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>к.е.н., ст. викладач Табенська Оксана Ігорівна</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>tabenska@vsau.vin.ua, oksana.tabenska.68@gmail.com</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Туристичне краєзнавство» є обов'язковою компонентою ОПП Туризм.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 30 год.; практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 92 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.

Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з дисциплін: «Українська мова та етнокulturологія», «Філософія» «Основи туризмознавства», «Рекреалогія».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисциплін: «Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму)», «Організація екскурсійної діяльності», «Світова культура та мистецтво», «Географія туризму», «Історія України», «Філософія», «Кулінарна етнологія».

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Туристичне краєзнавство» спрямована на дослідження основних категорії туризму: туризм в межах країни включає внутрішній туризм і виїзний туризм; національний туризм охоплює внутрішній туризм і виїзний туризм; міжнародний туризм складається з в'їзного і виїзного туризму.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни: сформувати у студентів систему базових знань про туристсько-рекреаційні ресурси України, сучасні підходи до туристичного районування України, особливості використання туристичних та рекреаційних ресурсів у туристсько-рекреаційній діяльності, а також виявити проблеми і перспективи розвитку туризму в різних регіонах України, особливо на Вінниччині.

Завдання вивчення дисципліни

- ознайомитися з теоретичними та методичними основами вивчення туристсько-рекреаційних ресурсів та туристсько-рекреаційної діяльності, засвоїти основні поняття та категорії курсу;
- дати характеристику видів туристсько-рекреаційних ресурсів;
- розкрити особливості розвитку туризму в Україні, охарактеризувати сучасні його види та форми;
- окреслити проблеми та перспективи розвитку світового туризму та визначити роль України у світовому туристичному комплексі;
- визначити роль України у світовому туристичному комплексі;
- сутність та теоретико-методологічні засади національного краєзнавства;
- зародження і розвиток туристичної картографії;
- основні методи туристично-краєзнавчих досліджень;
- курортні ресурси України;
- туристичні ресурси міст: Київ, Львів, Чернігів, Полтава, Харків;
- туристичні ресурси міст: Кам'янець-Подільський, Хмельницький, Тернопіль, Вінниця, Черкаси;
- туристичні ресурси Полтавщини, Сумської та Одеської областей;
- туристичні ресурси Львівської та Івано-Франківської областей.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ НАБУВАЄ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства

та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті

ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно

ЗК16. Опанування понять та концепцій сільського зеленого туризму

ЗК17. Здатність практично виконувати певні дії, здобуті на основі отриманих знань у військовій сфері. Оперативна (бойова, спеціальна) виконання конкретних завдань

Спеціальні компетентності (ФК):

СК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

СК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

СК03. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

СК04. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління

СК05. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

СК06. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)

СК07. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту

СК08. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем

СК09. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах

СК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

СК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства

СК16. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу

СК17. Здатність формувати туристичний продукт Вінницького регіону в сфері внутрішнього сільського зеленого туризму

Програмні результати навчання:

ПР1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів

ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук

ПР3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ

ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору

ПР5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території

ПР6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів

ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях

ПР23. Організувати відпочинок і дозвілля в сільських садибах з популяризацією особливостей Вінницького регіону

ПР24. Діяти у відповідності з принципами неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності

ПР25. Знати теоретичні підходи базової загальної військової підготовки та вміти їх використовувати на практиці.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод само презентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Предмет і завдання туристичного краєзнавства	2	2	7
2	Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів	2	2	8
3	Напрями вивчення природи суспільно-історичних особливостей свого краю	2	2	8
4	Туристично-краєзнавчі ресурси Правобережної України	2	2	8
5	Туристично-краєзнавчі ресурси історичної Волині	2	2	8
6	Туристично-краєзнавчі ресурси історичного Поділля	2	2	7
7	Туристично-краєзнавчі ресурси Західної України	2	2	7
8	Туристично-краєзнавчі ресурси Лівобережної України	2	2	7
9	Туристично-краєзнавчі ресурси Північного Причорномор'я та Криму	2	2	6
10	Туристично-краєзнавчі ресурси Степової України	2	2	6
11	Розвиток сільського зеленого туризму у світі та в Україні	2	-	6
12	Розвиток екотуризму в Україні та на Поділлі	2	2	6
13	Державне агентство розвитку туризму України	2	2	7
14	Проект «Camino Podolico. Подільський шлях Святого Якова»	2	2	3
15	Туристичні кластери основа інноваційного розвитку туризму	2	2	3
Разом		30	28	92

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його

підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення.	36	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	10	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти, віртуальні екскурсії), створення та використання папки туриста	34	4 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист, використання туристичних карт для опитування студентів
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	12	2 рази на семестр	Тестування у системі
Разом		92		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Іванунік В.О., Явкін В.Г. Атрактивність рекреаційно-туристичних територій: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2021. 248 с.
2. Устименко Л. М., Афанасьєв І. Ю. Історія туризму: навч. посіб. Київ: Алерта, 2023. 378 с.
3. [Божидарнік Т.В.](#), [Божидарнік Н.В.](#) Міжнародний туризм: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 312 с.
4. Мальська М., [Худо В.](#) Туристичний бізнес. Теорія та практика: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 368 с.
5. Доценко А. Географія туризму : навч. посіб. Київ: Університет «Україна», 2020. 177 с.
6. Мальська М.П. Фестивальний туризм. Теорія та практика: навч. посіб. Харків: Каравела, 2022. 232 с.
7. Грановська В.Г., Кацемір Я.В., Фесенко Г.О. Індустрія туризму як вектор конкурентоспроможного регіонального розвитку : монографія. Херсон : Олді-Плюс, 2020. 153 с.
8. Грановська В.Г. Економіка туризму: навч. посіб. Херсон : Олді-Плюс, 2021. 314 с.
9. Торяник В.М., Сардак С.Е., Джинджоян В.В. Туризмологія: підручник. Д. : ДГУ, 2022. 306 с.
10. Джинджоян В.В., Горожанкіна Н.А., Бойко З.В. Основи туризмознавства : навч. посібн. Київ: Видавець ФО-П Піча Ю.В., 2022. 246 с.
11. Лісовський П.М. Туристична діяльність: інновація, інвестиція, рекреація: навч. посібн. Київ: Видавець Ліра-К, 2022. 124 с.
12. Смирнов І.В., Любіцева О.О. Міжнародний туристичний бізнес і логістика в туризмі: навч. посібн. Київ: Видавець Ліра-К, 2022. 288 с.
13. Галасюк С., Нездоймінов С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 178 с.
14. Кудла Н. Сільський туризм. Основи підприємництва та гостинності. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 152 с.

Додаткова література

1. Табенська О.І. Стойка В.О. Використання внутрішніх туристичних ресурсів України в сучасних умовах. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 11(29). С. 199-209. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-11\(29\)-199-209](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-11(29)-199-209) URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/archive>
2. Табенська О.І. Розвиток туризму у місті Вінниці: сучасність та перспективи. *Бізнес-навігатор*. 2025. № 2 (79). С. 20-26. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.79-4> URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2025/79_2025/6.pdf
3. Табенська О.І. Особливості застосування інформаційних технологій в туризмі. *Інтелект XXI*. 2025. № 1. С. 18-28. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2024-1.3> URL: <http://intellect21.nuft.org.ua/index.php/1-2024>
4. Табенська О.І. Тенденції розвитку екологічного туризму в Україні. *Економіка та суспільство*. 2025. № 70. С. 1-7. URL:

Інформаційні ресурси:

1. Тур по Вінницькій області «Гостинне Поділля». URL: <https://vinnytsia.city/gostynne-podillya/>
2. У Вінниці презентували першу гастрономічну мапу Міста ідей. URL: <https://vinnytsia.city/u-vinnytsi-prezentuvaly-pershu-gastronomichnu-mapu-mista-idej/>
3. Для ветеранів організували унікальний гастротур туристичними об'єктами Вінниччини. URL: <https://www.vin.gov.ua/news/ostanni-novyny/65787-dlia-veteraniv-orhanizuvaly-hastrotur-turystychnymy-obiektamy-vinnychchyny>.
4. Маршрути вихідного дня по Україні. URL: <https://discover.ua/things-to-do>
5. Віртуальні тури Україною. URL: <https://discover.ua/virtual-tours>
6. Екскурсії і тури від Офісу туризму Вінниці на липень. URL: <https://www.vmr.gov.ua/ekskursii-i-tury-vid-ofisu-turyzmu-vinnytsi-na-lypen>
7. Туристичний проект “Camino Podolico: Подільський шлях святого Якова”. URL: <https://www.caminopodolico.net>
8. Туристичне спорядження: вибір, характеристики та особливості. URL: <https://www.gorgany.com/sporiadzhennia>
9. В Україні також запустили платформу для зеленого туризму. URL: <https://shotam.info/v-ukraini-zapustyly-portal-dlia-zelenoho-turyzmu/>
10. На Вінниччині біля Буші створили новий ландшафтний заказник – “Гора Лисківка” URL: <https://vitatv.com.ua/oblast/na-vinnychchyni-bilya-bushi-stvoryly-novu>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	8
3	Виконання контрольних робіт, тестування	8
4	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентацій за заданою проблемною тематикою)	9
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
6	Участь у роботі на практичних заняттях	8
7	Виконання контрольних робіт, тестування	8
8	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентацій за заданою проблемною тематикою)	9
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до екзамену.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів, як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для іспиту
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни